

Evanjelium (Mt 5,1-12)

- ¹ Keď Ježiš videl veľké zástupy, vystúpil na vrch. A keď sa posadil, pristúpili k nemu jeho učeníci.
- ² Otvoril ústa a učil ich:
- ³ „Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.
- ⁴ Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení.
- ⁵ Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.
- ⁶ Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.
- ⁷ Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo.
- ⁸ Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.
- ⁹ Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi.
- ¹⁰ Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.
- ¹¹ Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť; ¹² radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi. Tak prenasledovali aj prorokov, ktorí boli pred vami.

Katechéza**„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“** (Mt 5,3)

Dnes sa konfrontujeme s prvým z ôsmich blahoslavenstiev z Matúšovho evanjelia. Ježiš začína ohlasovať svoju cestu k šťastiu paradoxným hlásaním: «Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo» (5,3). Je to prekvapujúca cesta a zvláštny predmet blahoslavenstiev – chudoba. Musíme si položiť otázku: čo sa myslí tým „chudobní“? Ak by Matúš použil iba toto slovo, jeho význam by bol jednoducho ekonomický, čiže poukazoval by na osoby, ktoré majú málo prostriedkov na živobytie alebo žiadne a potrebovali by pomoc od druhých.

Avšak Matúšovo evanjelium, na rozdiel od toho Lukášovho, hovorí o «chudobných v duchu». Čo to znamená? Duch je podľa Biblie dychom života, ktorý Boh odovzdal Adamovi; je našou najhlbšou dimenziou, takzvanou duchovnou dimenziou, tou naj dôvernejšou, tou, ktorá nás činí ľudskými osobami, je hlbokým jadrom nášho bytia. Takže „chudobní v duchu“ sú tí, ktorí sú a cítia sa byť chudobnými, žobrákmi, v hĺbke ich bytia. Ježiš ich vyhlasuje za blahoslavených, pretože takým patrí Nebeské kráľovstvo.

Koľkokrát nám hovorili pravý opak! Je treba byť niečím v živote, byť niekým... Je treba urobiť si meno... A tu sa rodí samota a nešťastie: ak ja musím byť „niekým“, potom súperim s ostatnými a žijem v nutkavej obave o svoje ego. Ak neprijmem to, že som chudobný, znenávidím všetko, čo mi pripomína moju krehkosť. Pretože táto krehkosť mi prekáža, aby som sa stal dôležitou osobou, bohatým človekom nielen peniazmi, ale aj povestou, všetkým.

Každý sám pred sebou dobre vie, že akokoľvek by sa snažil, vždy zostane radikálne neúplný a zraniteľný. Neexistuje maska, ktorá by zakryla túto zraniteľnosť. Každý z nás je vo svojom vnútri zraniteľný. Len musíme vidieť kde. Avšak, ako zle sa žije, ak sa vyhýbame vlastným limitom! Žije sa zle. Nevieme stráviť obmedzenie. Pyšní ľudia nepýtajú pomoc, nemôžu žiadať o pomoc, ani ich nenapadne žiadať o pomoc, pretože sa musia ukázať ako sebestační. A koľko z nich potrebuje pomoc, no pýcha im bráni požiadať o ňu. A ako zložitá je pripustiť si chybu a poprosiť o odpustenie!

„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ (Mt 5,3)

Keď dávam nejakú tú radu novomanželom, ktorí sa ma pýtajú, ako dobre napredovať v manželstve, hovorím im: „Existujú tri čarovné slová: prosím, ďakujem, prepáč.“ Sú to slová, ktoré pochádzajú z chudoby ducha. Netreba byť útočným, ale poprosiť o dovoľenie: „Zdá sa ti dobré urobiť toto?“ - takýto je dialóg v rodine, manžel a manželka vedú dialóg. „Toto si pre mňa urobil, ďakujem ti, potreboval som to“. A potom, vždy robíme chyby, skízneme: „Prepáč“.

A zvyčajne páry, novomanželia, tí, ktorí sú tu a mnohí ďalší mi hovoria: „Tretie slovo je to najťažšie“, požiadať o prepáčenie, poprosiť o odpustenie. Pretože pyšný človek to nedokáže. Nemôže poprosiť o prepáčenie: vždy má pravdu. Nie je chudobným v duchu. Naopak Pán sa nikdy neunaví odpúšťať; žiaľ, sme to my, ktorí sa unavíme prosiť o odpustenie. Únava prosiť o odpustenie je nepeknou chorobou!

Prečo je ťažké požiadať o odpustenie? Pretože pokoruje náš pokrytecký obraz. A predsa, žiť snažiac sa skryť vlastné nedostatky, je namáhavé a sklúčujúce. Ježiš Kristus nám hovorí: byť chudobnými je príležitosťou milosti; a ukazuje nám cestu úniku z tejto námahy. Dostali sme právo byť chudobnými v duchu, pretože je to cesta do Božieho kráľovstva.

Je však treba zdôrazniť jednu zásadnú vec: nemusíme sa meniť, aby sme sa stali chudobnými v duchu, nemusíme robiť žiadnu premenu, pretože už takí sme! Sme chudobní ... alebo jasnejšie: sme „úbožiaci“ v duchu! Máme núdzu o všetko. Všetci sme chudobní v duchu, sme žobrákmi. Je to ľudský stav.

Božie kráľovstvo patrí chudobným v duchu. Existujú tí, čo majú kráľovstvá tohto sveta: majú dobrá a majú komfort. Sú to však kráľovstvá, ktoré skončia. Moc ľudí, dokonca aj tých najväčších ríš, je prechodná a mizne. Mnohokrát vidíme v televíznych správach alebo v novinách, že nejaký silný, mocný vládca alebo nejaká vláda, ktorá ešte včera bola, dnes už neexistuje, padli. Bohatstvá tohto sveta sa pomíňajú a tiež peniaze.

Starí ľudia nás učili, že prikryvka nebohého nemáva vrecká. Je to pravda. Nikdy som nevidel ísť za pohrebným sprievodom sťahovací kamión: nikto si odtiaľto nič neodnesie. Tieto bohatstvá zostávajú tu na zemi.

Božie kráľovstvo patrí chudobným v duchu. Existujú tí, čo majú kráľovstvá tohto sveta: majú dobrá a majú komfort. Vieme však, ako skončia. Naozaj kraluje ten, kto vie milovať skutočné dobro viac než seba samého. A toto je moc Boha.

V čom sa Kristus ukázal ako mocný? V tom, že vedel urobiť to, čo králi zeme nerobia: dať život za ľudí. A toto je skutočná moc. Moc bratstva, moc lásky k blížnemu, moc lásky, moc pokory. Toto urobil Kristus.

V tomto je skutočná sloboda: ten, kto má túto moc pokory, služby a bratstva, je slobodný. V službe tejto slobody je chudoba velebená blahoslavenstvami.

Pretože existuje chudoba, ktorú musíme prijať – chudoba nášho bytia a potom chudoba, o ktorú sa naopak musíme snažiť, tá konkrétna, od vecí tohto sveta, aby sme boli slobodní a mohli milovať. Vždy sa musíme snažiť o slobodu srdca, tú, ktorá má korene v chudobe nás samých.

Franciscus